

Spelarit 1 - 2009

Helsingin pitäjän tanhujat ja spelarit ry

Tahdikkaita ajatuksia

"En minä askelista tiedä, mutta silloin hypätään, kun rumpu lyö". Näin totesi Folklandialla eräs tanssikaveri. Vaikka olikin turhan vaatimaton oman tanssitaitonsa suhteen, tanssin perimmäisen olemuksen hän tiivisti nauhan kantaan. Sitähän se on, rytmi meitä vie.

Kaikien muun voi tanssista ottaa pois. Pyörätuolissa istuva voi tanssia, vaikka jalat eivät toimi. Kuuro voi tanssia, vaikka ei kuule melodiaa, jos vain aistii rytmin. Meidän ns. normaalien harjoituksissakaan ei ensin oteta musiikkia mukaan, mutta tahtia lasketaan alusta pitäen.

Tahti tarvitaan tahdistamaan. Joskus on ollut tilanteita, joissa musiikki kuuluu huonosti, silloin tanssiminen on tosi vaikeaa, aika pian homma leviää käsiin - tai jalkoihin...

Toisaalta tahti kannustaa. Marssilla jalka nousee marssilaulun tai rummun tahdissa, jumppatunnilla vauhdikas rock nostattaa vielä kahdeksan kertaa liikkeeseen, vaikka jo on hiki tukassa ja jalat tutisee. Eikä polkkaa kukaan jaksaisi jytkyttää kahden kappaleen verran ilman musiikin rytmiä.

Tahti yhdistää. Kun onnistuneen konsertin päätteeksi yleisö haluaa kuulla vielä yhden ylimääräisen, hetkessä ihmiset alkavat taputtaa samaan rytmiiin. Siinä ei ole enää joukko ihmisiä vaan yksi Yleisö, joka haluaa lisää.

Ja tahti houkuttaa. Keinuva valssi tai pulppuava polkka tunkee jalkojen alle ja nostaa ne melkein irti maasta. Silloin on mentävä. Ja vielä mukavampi on mennä, kun on oppinut tahdin päälle monenlaisia askelia, otteita ja kuvioita, joko parin kanssa tai isommassa ryhmässä. Tanssi-ilo on silloin parhaimmillaan.

Tanssiharjoituksemme jatkuvat Peltolan koululla keskiviikkoisin klo 18 aikuisille ja Myyrmäen Arkissa tiistaisin klo 18 nuorille ja lapsille.

Tervetuloa tanssin sykkeeseen!

Tarja

KUTSU VUOSIKOKOUKSEEN

Helsingin pitäjän tanhuajat ja spelarit ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään **torstaina 26.2.2009 klo 18.00**

Riitta Kankaalla, Kirveskuja 5 B, Vapaala.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat sekä kunniajäseneksi kutsuminen.

Tervetuloa vaikuttamaan!

Puoli vuotta Kaustiseen!

Kansanmusiikki- ja -tanssiristeily Folklandia on tiettävästi maailman suurin folkristeily ja sen tarkoituksena on lievittää Kaustisenpuutteen aiheuttamia vieroitusoireita keskellä mustaa talvea. Hoi-
toon lähti tänäkin vuonna bussilas-
tillinen Helsingin pitäjän tanhuujia
ja spelareita omaisineen, vain Pat-
ruuna puuttui. Terapiaohjelma
koostui pääosin soitosta, laulusta
ja tanssista, saattoipa jollain olla
lääkitystäkin mukanaan.

Musiikillisia kohokohtia

Jo bussimatalla Helsingistä
Turkuun matkailijat saivat rahoil-
leen vastinetta; Spelarit nimittäin
soittivat vuoden tärkeimmän kon-
serttinsa bussin takaosassa. Ja hy-
vä niin, sillä laivalla keikkasoittoa
häiritsivät kiire aikataulu, ajoittai-
nen kova merenkäynti ja risteilyil-
man kosteusvaihtelut. Jousisoitti-
met ovat hyvin herkkiä liialliselle
kosteudelle, niiden soittajista pu-
humattakaan.

Folklandiaa ei turhaan ole kut-
suttu pien-Kaustiseksi, sillä siellä
esiintyvät maamme taitavimmat
kansanmuusikot. Spelareiden li-
säksi mainittakoon veikeä, vuoden
yhtyeeksikin nimetty Polka
Chicks, pelottavan nopea Frigg ja
Bellevillen kolmosista muistuttava
The Swingin' Shoemakers. Muita-
kin ehkä oli.

Puolilta öin laivalla kuultiin har-
vinaislaatuinen pienkonsertti suo-
malaiselle kansanperinteelle etäi-
seksi jääneellä poikkihuilulla. Hui-
lun kuulas ääni asetui täydelliseen
harmoniaan laivan moottorista
kuuluvan bordunaäänien rinnalle
muodostaen vangitsevan ja joten-
kin epätodellisen äänimaailman.
Konsertti oli osa Spelareiden tut-
kintosarjaa ja sen taltiointi on
kuunneltavissa Yleisradion kan-
sanmusiikkiarkistossa.

Ruumiinliikuntaa

Pukuloistosta ja punaisista pos-
kista päätelleen lai-
valla oli myös tans-
siohjelmaa. Omaan
viiteryhmäämme kuu-
luvat tanhuajat liene-
vät edustaneet seu-
raamme kunniakkaas-
ti silläkin aikaa, kun
pelimannit soittelivat

Tanssijoita kuuntelemassa
Spelarien soittoa.

Kuva: Kati Virtanen

vieraissa. Kansantanssi (tanssi, jota kansa, rahvas, tanssii tai tapasi tanssia, Wikipedia 2008) on siitä riemastuttava liikuntamuoto, että se sopii kaikenikäisille ja kaikenkuntoisille. Tanssia säestävän pelimanninkaan ei tarvitse osata soittaa kovin hyvin. Riittää, että nauttii soittamisesta ja hallitsee tanssitavaan kappaleeseen liittyvän rytmiiän. Siksi pelimannin on hyvä osata tanssin alkeet. Tämän tietäen osa Spelareista harjoitti eräänlaista rituaalitanssia tamburiinin säestämänä aamuyöstä laivan käytävillä. Joillakin harjoittelijoilla nilkat ovat vieläkin mustelmilla.

Ruokakulttuuria ja maisemia

Seuramatkalla on aina hauskaa tuhlata hieman aikaa paikallisherokujen maisteluun hyvässä seurassa. Niin nytkin. Tämänkertaisen

kohteen makuelämyksistä mainittakoon maukkailta näyttävät etanaraviolit, herkulliselta kuulostava lammasarotto ja kaiken kyytipokana maistuvat kylmät tuopokset.

Laivamatkailun hyvä puoli on se, että hitaampikin matkustaja ehtii nauttia maisemista. Mikä onkaan rauhoittavampaa kuin luoda katseensa horisonttiin vaikkapa Lokki-valssin keinahdellessa aaltojen tahtiin. Ja se, joka jaksoi valvoen odottaa laivan saapumista määränpäähänsä, palkittiin seireenien lauluilla, jumalten soitolla ja henkeäsalpaavalla näyllä aamuauringon kultaamasta getosta. Folklandia oli tehnyt tehtävänsä.

Spelarit kiittävät bussikytyin saamastaan tuesta.

Miia, Spelarienkeli

Spelarit Folklandian aulasoitossa 2009. Kuva: Kati Virtanen

Tsuliluikkaa ja synttäreitä 24.1.2009

Lauantaiamuna kävi Hiekkaharjun Puistokulman parkkipaikalla kova pör-räys. NORDLEK 2009 ohjelman harjoituksiin saapui 80 ahkeraa ja innostunutta kansantanssin harrastajaa eri puolilta Suomea.

Suomen ohjelman koreografian suunnitellut Pia Pyykinen ohjasi harjoitukset, säestäjänä Jari Komulainen. Kurssin anti oli osallistujien mielestä erittäin hyvä. Jotkut jopa meikäläisistäkin luulee jo osaavansa, ainakin jotakin...

Kurssin jälkeen suuntasimme nokkamme kohti Päkasta ja viettämään seuran 27:tä syntymäpäivää. Riitta piti pienen avajaispuheen, esitteli seuran johtokunnan, sitten kilistelimme maljan seuran juhlaväen kanssa.

Galaasin meny oli Burgundin pataa riisipedillä, höysteenä salaat-

tia ja muita jäsenten tuomia herkkuja. Jälkiruoaksi nautittiin kahvia ja piirakkaa. Nam, mutta kyllä me syötiinkin.

Sitten alkoi pelimannien soitto soida ja me tanssiin hurautaneet jäsenet raivasimme keskihuoneen lattian tyhjäksi ja laitoimme jalalla koreasti. Simpan ääneen lausumaan kommenttiin: ”Miten te jaksatte vielä tanssia, vaikka teillä on kuuden tunnin harjoitukset takana?” vastasin, se on se hulluus kansantanssiin joka antaa virtaa.

Koska kuluva vuosi on leikin vuosi, emme jättäneet tätä asiaa huomiotta. Leikimme Labadoo tanssileikkiä Unkarista sekä vettä kengässä seuraleikkiä.

Kyllä meillä oli hauskaa. Kuvat välittäkööt yhdessäolon lämmintä tunnelmaa.

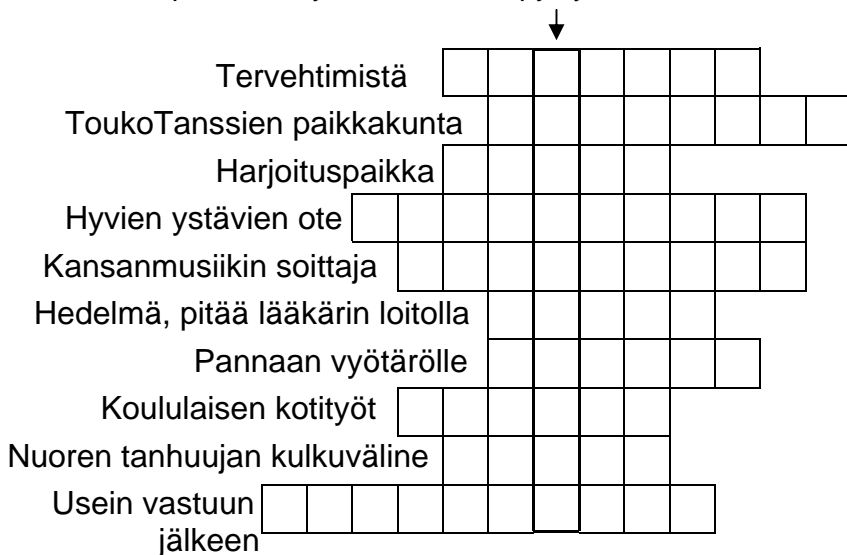
Raija

LASTENSIYUT

TANHUUJAN RISTIKKO

Mikä kansallispukuun liittyvä muodostuu pystyriville ?

YHDYSSANAT

Yhdistä oikein!

KOIRAN

HIIREN

VOUHEN

SUDEN

HEVOSEN

KETUN

KARHUN

KISSAN

SILMÄ

KENKÄ

KORVA

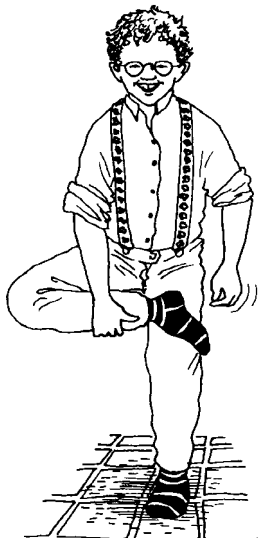
LEIPÄ

PUTKI

MARJA

JUUSTO

PALVELUS

Tehtävien vastaukset sivulla 11.

Kuva Kom ska vi dansa, kom ska vi sjunga -kirjasta, FSF

Vihjesanat:

1. Mikä hedelmä?
a) Ensvalakka
b) Nyttamma
c) ?	2. Iso vesi?
a) Kappaskohtajärvi
b) Katsoshetilampi
c) ?	3. "Päin peetä?"
a) taruta
b) lorusol
c) ?
4. Porin ympärillä?
a) tuhatmäärin
b) parikolme
c) ?	5. Vielä yksi valtio?
a) hanhikyllä
b) kalkkunayes
c) ?	6. Mikä viljelyskasvi?
a) argentiinana
b) brasiliana
c) ?
7. Mikä kaupunki?
a) Jackinsilmä
b) Jamesinnenä
c) ?	8. Mikä joki?
a) Tpaitas
b) Tmekkos
c) ?	9. Tärkeä rakennus?
a) Lasiaa
b) Muovibee
c) ?
10. "Verokarhun
kiertoa?"
a) maatamoreeukko
b) tähdetloveämmä
c) ?	11. Mikä valtio?
a) slusikka
b) shaarukka
c) ?	12. Mikä paikka-
kunta?
a) Akanastaajama
b) Siemenpitäjä
c) ?

Väritä valjakkojenkan tanssijat.

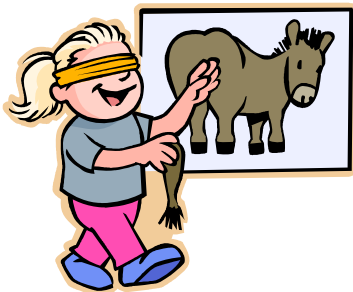
HIPPA — SÄ JÄIT!

Kansanmusiikin ja -tanssin edistämiskeskuksen kuluvaan vuoteen teemana on leikkivoima. Ennen vanhaan oli hyvinkin tavallista, että niin aikuiset kuin lapset leikkivät yhdessä. Kylissä oli niin sanottuja Lettimiehiä, jotka olivat taitavia leikin vetäjiä ja osasivat paljon leikkejä. Kyläläisten koontuessa yhteen lettimies johdatti leikkiä. Nimitys lienee saanut alkunsa hevosen jouhista tehdystä letistä, jolla lettimies ohjaili leikkijöitä ja saattoipa sääntöjen rikkoja tuta letin voiman takalistossaan. Yhdessä leikkimisen riemu kuului myös aikuisille, eikä suinkaan ollut lasten yksityisomaisuutta.

Nykyisin leikki on jäänyt paljon lapsille. Lastenhuoneet täytetään erilaisilla leluilla, vaikka hauskaan yhteiseen leikkihetkeen harvoin tarvitaan paljon palloa kummempaa. Lastenkin leikkiminen on vähentynyt lasten osallistuessa yhä enenevässä määrin ohjattuihin harrastuksiin. Myös usein leikkikavereiden puute estää mukavat ison porukan yhteisleikit. Omasta lapsuudestani muistan ison porukan leikit, kun mentiin naapuruston lasten kanssa pitkin omakotitalomme pihaa leikkien vinkkiä, kirkonrottaa, tornia tai kymmentä tikkua laudalla. Tunnistitko leikit? Tunnistitko lapsesi? Klassikkoleikkien säännöt pitäisi jokaisen osata lukematta niitä kirjasta.

Tätä vanhaa leikki-perinnettä yritetään nyt herätellä uudestaan henkiin Leikkivoima-teemalla. Lettimies-kursseilla voivat nykyajan leikin taitajat oppia tuomaan leikin ilon kaikkien ulottuville. Ensimmäisen lettimies-kurssin järjestää Helsingin kansanmusiikkiopisto 20.3. Toivottavasti kurssi saa paljon osallistujia ja innokkaita uusia leikkijöitä seuroihin!

Nyt kun olet jo tuokion istunut lukemassa tätä lehteä, kerääpä perheesi/ystäväsi/sukulaisia, ketä vain ja ryhdy leikkimään. Tässä yhden tutun leikin säännöt ja sitten ei muuta kuin pihalle leikkimään!

KUKA PELKÄÄ MUSTAA MIESTÄ /KUKA PELKÄÄ VAALEAN-PUNAISTA PANTTERIA/MUSTEKALAA

Yksi leikkijä valitaan keskelle jääjäksi. määritellään leikkialueen rajat: kaksi viivaa esim. pienen kentän vastakkaisissa päissä. Kannattaa myös sopia sivurajat. Keskellä olija huutaa joko kuka pelkää mustaa miestä tai kuka pelkää vaaleanpunaista pantteria. Kaikkien on lähdettävä juoksemaan pikaisesti vastakkaiselle viivalle. Keskellä olija yrittää koskettaa juoksijoita ja jokaisesta, johon hän osuu, tulee myös kiinniottaja. Näin jatketaan, kunnes jäljellä ei enää ole yhtään juoksijaa. Tästä leikistä on olemassa muunnos mustekala, jossa vain ensimmäinen kiinniottaja saa liikkua vapaasti. Muiden on jäätävä siihen kohtaan, missä heidät saatiin kiinni ja he jatkavat siitä kiinniottamista venytellen ”lonkeroitaa” kuin mustekala.

Jutun koosti Leikkituvan ABC:n ja Folklandia kokemusten pohjalta Minna

”Rakkausleikit”. Kuva Ilokerä-kirjasta.

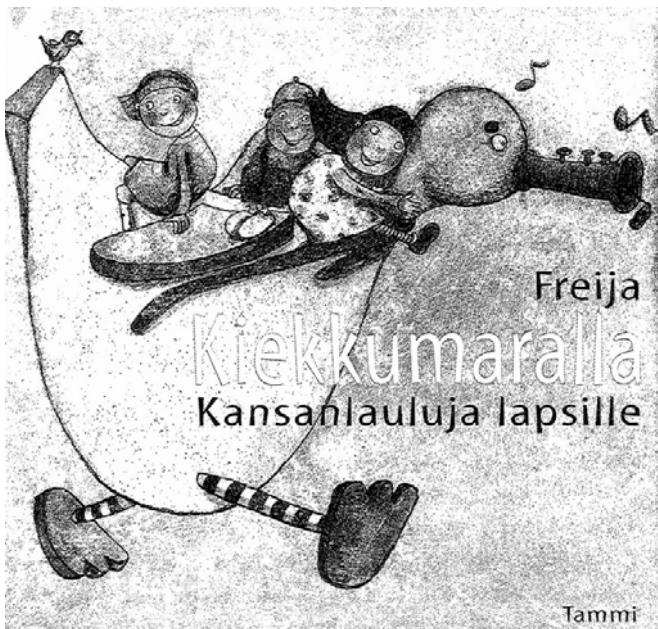
Alotan minä laulamaan, laulamaan ja laulamaan....

Joulupukki toi meidän perheeseen iloisen paketin nimeltään **Kiekkumaralla - kansanlauluja lapsille**. Pakettiin kuuluu CD-levy ja kirja, jossa on laulujen nuotit ja hauska kuvitus.

Kokoelmasta löytyy monenlaisia lauluja, on iloista pyykkäriin polkkaa, jossa voi koetella kielensä ketteryyttä (*Pyykit, nytyt, tyykit kyytiin, pyykit nytytiin, nytyt pyykkiin jne*), on hempeätä tuutulaulua (*Soua sorsa, lieku lintu*) ja esilaulajan perässä laulettavaa kalevalaista laulua (*Mitkä nuo merellä uivat*).

Levyn ja kirjan takana on Freija-kansanmusiikkiyhtye. Freijan laulamina laulut kuulostavat raikkailta ja mukaansatempaavilta. Sieltä täältä voi bongata vanhoja soittimia, kuten munniharpun pingahdukset ja jouhikon karhean soinnin.

Levyä kuuntelee aikuinenkin mielellään. Muutama laulu onkin suorastaan valittu enemmän "aikuiseseen makuun" kuten suloisen haikea kullan muis-telulaulu (*Jos voisin laulaa*). Soitin levyä parille tutulle ala-asteen opetta-jalle ja molemmat innostuivat oitis. Oiva ostos siis eri-ikäisille lapsille.

*Kiekkumaralla -
Kansanlauluja
lapsille, toim.
Leena Järven-
pää ja Maija
Karhinen-Ilo,
Tammi 2007*

Marjo Nygård-
Niemistö on
tehnyt kirjan
viehättävät ku-
vat.

Levyä kuunteli
Tarja

Tapahtumakalenteri

- 24.2. Pelimanniklubi Idän tähti, Spelarit soittaa
26.2. Seuran vuosikokous klo 18 Riitta Kankaalla, Kirveskuja 5 B, Vapaala
2.3. Esitys Pakilakodissa klo 17
20.3. Samuelin poloneesin illamat Helsinki, Spelarit soittaa
22.3. Samuelin poloneesin pääjuhla
5.4. Kevätpilkistys Kilterin koululla, kaikki ryhmät esiintyvät, harjoitukset 13-14.30, juhla alkaa klo 15.
13.5. Aino Ackten huvila, Spelarit soittaa
16.5. Toukotanssit ja kansantanssikatselmus, Hyvinkää
24.5. Lasten tansut Seurasaarella Antin aukiolla klo 15
12.6. Helsinginpäivän tansut Seurasaarella Antin aukiolla klo 18
15.6. Espafolk ja juhannussalon pystytys Espan puisto klo 17-19
30.6.-5.7. NORDLEK 2009 Lahdessa

Lisää kansantanssi- ja -musiikkitapahtumia löytyy osoitteesta
www.kansanmusiikki.fi

Sivun 6 tehtävien ratkaisut:

Yhdyssanat: koiranputki, hiirenkorva, vuohenjuusto, sudenmarja, hevoskenkä, ketunleipä, karhunpalvelus, kissansilmä.

Vihjesanojen vastaukset: 1. Sitruuna, 2. Kaspianmeri, 3. Satula, 4. Satakunta, 5. Kanada, 6. Peruna, 7. Joensuu, 8. Thames, 9. Puucee, 10. Kuutamourakka, 11. Sveitsi, 12. Jyväskylä

Seuraava lehti ilmestyy huhtikuussa. Kirjoitukset ja piirustukset ym. materiaali Tarjalle, Minnalle tai Matille
31.3.09 mennessä.

Tarja Lahtinen, 878 6105, tarja.lahtinen@anilabsystems.com
Matti Lankinen, 0400-422 417, matti.lankinen@kansantanssinuoret.fi,
Minna Suokas, minna.suokas@kolumbus.fi

YHTEYSTIETOJA:

JOHTOKUNTA 2009:

- * Riitta Kangas, puheenjohtaja, puh. 854 7563,
050-358 6491, riitta.kangas@kolumbus.fi
- * Minna Suokas-Ikonen, puh. 050-302 8012
- * Ritva Laasanen, puh. 050-545 5020
- * Raija Hukkanen, puh. 899 174, 0400-628 096
- * Tiia Eerikänen, puh. 050-406 9593
- * Simo-Pekka Lindström, puh. 040-554 0799
- * Matti Lankinen, puh. 0400-422 417

AIKUISRYHMIEN OHJAAJA:

- * Riitta Kangas, puh. 854 7563, 050-358 6491

LAPSIRYHMIEN OHJAAJAT:

- * Riitta Kangas, puh. 854 7563, 050-358 6491
- * Tuija Pirttikoski, puh. 040-873 6195
- * Minna Suokas-Ikonen, puh. 050-302 8012
- * Matti Lankinen, puh. 0400-422 417

PELIMANNIT:

- * Simo-Pekka Lindström, puh. 040-554 0799

INTERNET:

www.kansantanssinuoret.fi/spelarit

www.spelarit.net

Lehti löytyy osoitteesta: www.elisanet.fi/lanmatti/Lehti

Kansikuva: Kom ska vi dansa, kom ska vi sjunga –kirjasta
Valokuvat Matti Lankinen ja Kati Virtanen

Julkaisija: Helsingin pitäjän tanhuujat ja spelarit ry
Tiedotustoimikunta